

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู คือ การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู รู้จักแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล สามารถวิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูลและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

ประเภทเรื่องที่ฟังและดู

๑. สื่อโฆษณา จะเป็นการสื่อให้คล้อยตาม ผู้ฟังต้องพิจารณาไตร่ตรองก่อนซื้อ
๒. สื่อเพื่อความบันเทิง ผู้ฟังต้องระมัดระวังใช้วิจารณญาณประกอบการตัดสินใจ
๓. ข่าวสาร ผู้ฟังต้องรู้จักแหล่งข่าว ผู้นำเสนอข่าว การจับประเด็น ความมีเหตุมีผล รู้จักเปรียบเทียบเนื้อหาจากที่มาของข่าว
๔. ปาฐกถา เนื้อหาประเภทนี้ผู้ฟังต้องมีสมาธิเพื่อจับประเด็นสำคัญให้ได้ และก่อนตัดสินใจเชื่อหรือนำข้อมูลส่วนใดไปใช้ประโยชน์ต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อยู่บ้าง
๕. สุนทรพจน์ สื่อประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่ยาว และมีใจความที่เข้าใจง่าย ชัดเจน แต่ผู้ฟังจะต้องรู้จักกลั่นกรองสิ่งที่ดีไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

แนวทางการฟังและดูอย่างสร้างสรรค์

๑. เข้าใจความหมายของคำ สำนวนประโยคและข้อความที่บรรยายหรืออธิบาย
๒. เข้าใจลักษณะของข้อความว่ามีใจความสำคัญของเรื่อง ที่เป็นความคิดหลัก ซึ่งมักตรงกับหัวข้อเรื่อง
๓. รู้จักประเภทของเรื่องที่ฟังและดู ต้องแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นของเรื่อง/ข่าว
๔. ตีความในเรื่องได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เล่า/ผู้เขียน บางคนต้องการให้ความรู้ บางคนต้องการโน้มน้าวใจ ผู้ฟังและดูต้องรู้จุดประสงค์ของเรื่องให้ได้ เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้
๕. ตั้งใจฟังและดูให้ตลอดเรื่อง พยายามทำความเข้าใจให้ตลอดเรื่อง ยิ่งเรื่องยาวสลับซับซ้อน ยิ่งต้องตั้งใจเป็นพิเศษและพยายามจับประเด็นหัวเรื่อง
๖. สรุปใจความสำคัญ ชั้นสุดท้ายของการฟังและดูเพื่อจับใจความสำคัญก็คือสรุปให้ได้ว่าเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร